

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ ECZACILIK EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YÜRÜTTÜĞÜ BİLİMSEL ARAŞTIRMAYI TAMAMLADI

Hazırlayan: Özlem Özkan

Türk Eczacıları Birliği, yaklaşık bir yıldır devam eden, Genel Koordinatörlüğünü Ecz.Mehmet Domaç'ın üstlendiği "Serbest Eczacıların Sürekli Meslek İçi Eğitimine İlişkin Görüşleri", "Eczacılık Fakültesi Öğrencilerinin Eczacılık Eğitimine İlişkin Görüşleri", "Eczacılık Fakültesi Öğretim Görevlilerinin Eczacılık Eğitimine İlişkin Görüşleri" isimli bilimsel araştırmaları tamamlamıştır.

Bu araştırmaların temel amacı, mezuniyet öncesi eczacılık eğitiminin ve sürekli meslek içi eğitimi mevcut durumunun niteliği ve niceliğini saptamak; öğrencilerin, akademisyenlerin ve serbest eczacıların bu alan ile ilgili önerilerini belirlemektir. Çünkü, böylesi bir araştırma "Gelecekte Nasıl Bir Eczacılık Eğitimi", "Gelecekte Nasıl Bir Sürekli Meslek İçi Eğitim" sorula-

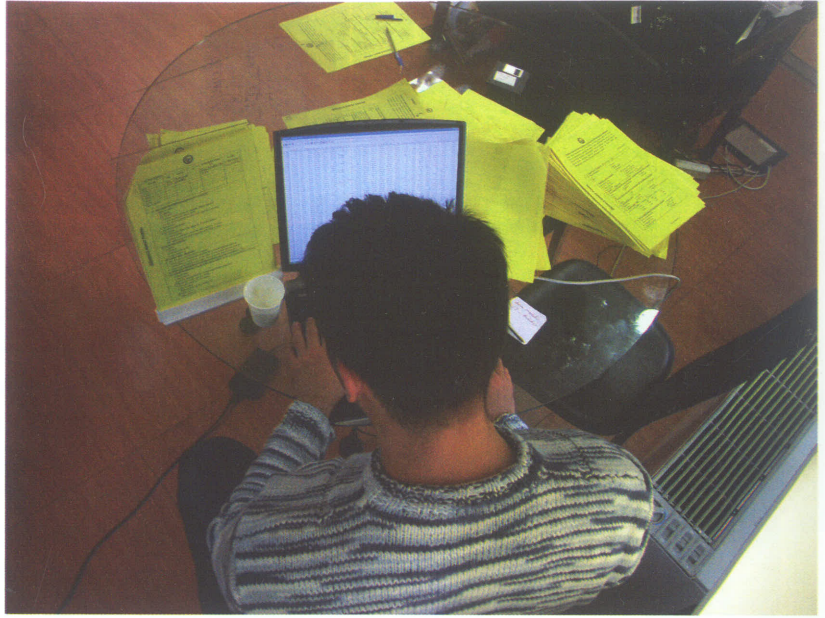
rına yanıt aramada, bu alanda Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde yeni bir modellemeye gidilecekse, buna hazırlıklı olmada ve proje geliştirmede ön açıcı bir işlevi yerine getirecektir. Bu birikim ile birlikte, Nisan 1995 yılında Türk Eczacıları Birliği tarafından yürütülen Eczacılık Eğitimi Kurultayı, 3-5 Kasım 2000'de düzenlenen Türk Eczacıları Birliği Arama Konferansı gibi teorik alt yapılar da bu işlevi daha da zenginleştirecektir. Ayrıca, ülkemizde bu alana dair kapsamlı ve genellenebilir bir bilimsel araştırmanın yokluğu da eczacılık eğitiminin araştırılmasını gerekli kılan bir başka unsurdur. Çünkü, başta ABD ve Kanada olmak üzere pek çok ülkede eczacıların hem mezuniyet öncesi hem de sürekli eğitimlerine ilişkin, Türkiye'de ise, hekim ve hemşirelerin mezuniyet öncesi ve sürekli eğitimlerine ilişkin sayısız araştırma bulunmaktadır. Şöyle ki, Türkiye'de 1985-2001 yılları arasında eczacılar dışındaki sağlık çalışanları eğitimleri ile ilgili 379 bilimsel araştırma, 37 adet yüksek lisans/doktora tezi yürütülmüş ve yayımlanmıştır (Özkan Ö, 2001). Kanada'da da ise 2001 yılında "serbest eczacıların sürekli meslek içi eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi" konulu araştırmada eczacıların %80'i sürekli eğitimin zorunlu, %46'sı bu eğitimin on-line olması gerektiğini ifade etmiştir.

Dünya ve ülkemiz sağlık sektörünün değişimi ile birlikte, toplumun sağlık sorunlarının da farklılaştığı düşünülürse, bu farklılaşma ve değişimde genelde sağlık çalışanlarının, özelde eczacıların da hem mezuniyet öncesi eğitiminin hem de sürekli meslek içi eğitiminin revizyonu bir gerekliliktir. Bu revizyon, mezuniyet öncesi ve meslek içi eğitimde ders içeriğinin, saatlerinin, süresinin, eğitim tekniğinin değiştirilmesi ile ilgili bir dizi değişikliği içerebilir. Gerek Avrupa Birliği, gerek Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP) ilkeler beyanında bu konuya dikkat çekmektedir. Örneğin, FIP, eczacıların meslek içi eğitime katılmaları konusunu şu şekilde ifade etmektedir: "Mesleğini icra eden her eczacının yapılanmış Sürekli Mesleki Gelişimine katılım taahhüdü gereklidir. Bir hastanın bakımındaki çağdaşlık, uzman uygulama niteliklerin ve performansın sürekli geliştirilmesini gerektirir. Sürekli Mesleki Gelişime katılım, profesyo-

nel bağıllığı göstermesinin yanı sıra, esnek kariyer seçimleri, kariyer tatmininde artış ve hasta bakımının iyileşmesini sağlayacaktır”.

Türk Eczacıları Birliği tüm bu gereksinimler doğrultusunda eczacılık eğitimi araştırmasını kesitsel tip bir araştırma tekniği ile gerçekleştirmiştir. Eczacılık eğitiminin mevcut mezuniyet öncesi ve meslek içi eğitimini sorgulamak için, bu alan ile ilgili uluslararası ve ulusal kaynaklara dayalı olarak, proje yürütücüleri tarafından soru formları hazırlanmıştır. Hazırlanan soru formları sekiz anketör ve Birliğimiz Tasarım-Geliştirme Uzmanları Özlem Özkan ve Caner Eryol'un saha denetimi ile 15-31 Ekim 2003 tarihleri arasında Ankara, İstanbul, Eskişehir, İzmir ve Erzurum illerindeki serbest eczacı, akademisyen eczacı ve eczacılık fakültesi öğrencileri ile yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Bu araştırma ile, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi olmak üzere sekiz eczacılık fakültesinin 1., 2. ve 4. sınıflarından toplam, 1617 öğrenciye, toplam 760 akademisyenden 400'üne ve de eczacılık fakültelerinin bulunduğu bu illerdeki 500 serbest eczacıya ulaşılmıştır. Diğer Eczacılık Fakültelerinin 4. sınıfı olmadığı için bu fakülteler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler şu anda analiz aşamasında olup, ayrıntılı rapor, Aralık ayında, üç araştırma raporu şeklinde yayımlanacaktır. Ancak bazı önemli verilere değinilecek olur ise;

Eczacılık fakültesi öğrencilerinin;

- * Yaklaşık %70'i eczacılık mesleğini tercih etme nedeni olarak eczacılığın kendi işlerini kurmaları açısından uygun bir meslek olduğunu,
- * %80'inden fazlası eczacılık eğitimi programında, işletme-muhasebe, iletişim teknikleri, mesleki etik ve halk sağlığı derslerinin yer alması gerektiğini ve eğitimin interaktif bir şekilde yürütülmesini,
- * %85'inden fazlası mezun olduğunda serbest eczacı olmak istediğini,

Serbest eczacıların ise,

- * Büyük çoğunluğu meslek içi eğitimin zorunlu olmasını ve her bir eğitimin kredilendirilmesini,
- * Meslek içi eğitimin internet üzerinden yürütülmesini ifade etmektedir.

Kaynakça:

- 1- Özkan Ö (2001) "Türkiye'de Sağlık Çalışanlarının Bibliyografyası" SES Genel Merkezi Araştırma Yayınları Dizisi-1. ISBN:975-92449-0X
- 2- Alberta Pharmacists'wiews:2001 Continuing Education Needs Assessment Survey. www.pharmweb.net.
- 3- TEB (1995) 1. Ulusal Eczacılık Eğitimi Kurultayı Kitabı.

